

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 51	Utgitt 2 oktober	1942
Innhold.		Side
Lov om brigde i lov om lærarskular og prøver for lærarar i folkeskulen		843
Mpr. besl. om bemyndigelse for sjefen for Finans- og tolldepartementet til å tilstå tollfrihet		847
Forordn. om utlevering av poteter som transporteres som stykkgoods med jernbanen		848
Skr. om tvungen avståelse av bruksrett til husrom i Vardal		848
» om do. av do. i Lardal		848
» om endring i lukningsvedtekten for utsalgsteder i Lesja		849
» om gjennomføring av husleigelova i Ulstein		849
» om opphevelse av avsnitt D («Forskrifter») i bygningsvedtektene for Nesodden		849
» om vedtekter for bruk av jordlovens § 55 overfor innabygdsboende i Lavangen		849
Rettelse		851

Lov om brigde i lov frå 11 februar 1938 17 sept.
om lærarskular og prøver for lærarar i folkeskulen.

I lov frå 11 februar 1938 om lærarskular og prøver for lærarar i folkeskulen skal etternemnde paragrafar lyda:

Føremål og skipnad.

§ 1. Til utdanning av lærarar i folkeskulen held riket så mange lærarskular som det trengst.

Lærarskulen kan vera anten 5-årig, 4-årig eller 2-årig. Den 2-årige skulen kan ha 2 liner, den vanlege lina og tysklina. Opplæringa er fri for elevane.

Opptaking av nye elevar.

§ 2. Under leiing av Lærarskulerådet (§ 22) held lærarskulane opptakingsprøva for den 5-årige og den 4-årige lærarskulen på den tid Overstyret fastset.

Dei som ynskjer å vera med i prøva, sender melding til rektoren ved vedkomande lærarskule og legg ved:

- dåps- eller aldersvitnemål og opplysning om bustad og heimstad,
- fullnøgjande vitnemål om framferd til seinaste tid,
- fråsegn frå søkjaren etter fastsett skjema om at han (ho) har god helse og ikkje har kroppsslyte som vil gjera han (henne) uskikka til læraryrket,
- vitnemål om den opplæringa han (ho) har fått før.

17 sept. Dei same vitnemåla må dei senda med som melder seg til opptaking i den 2-årige lærarskulen.

For å verta oppteken i 1 klasse på ein 5-årig lærarskule må ein ha fylt 16 år før 1 juli same året, og 17 år dersom ein skal verta oppteken i 2 klasse. For å verta oppteken i dei tilsvarende klassane i ein 4-årig lærarskule må ein vera eitt år eldre. For å verta oppteken i den 2-årige lærarskulen må ein ha fylt 19 år før 1 juli det år ein søker om opptaking. Frå desse alderskrava kan rektor dispensera med inntil $\frac{1}{2}$ år.

Rektor avgjer i skuleråd kven som fyller vilkåra for å vera med i prøva ved den 5-årige og den 4-årige skulen, og gjer framlegg om kven som skal verta oppteken i den 5-årige, 4-årige og 2-årige skulen. Rektor sender framlegget til Lærarskulerådet, som har avgjersla.

Nærmare fyresegner om opptakingsprøva og skipnaden av henne vert fastsette i reglement som Overstyret gjev.

§ 3. I 1 klasse av den 5-årige og den 4-årige lærarskulen kan det takast opp menn og kvinner som ved prøva syner at dei har den mogning og har dei kunnskapane og den dugleiken som kan krevjast av dei som har gått igjennom ein velskipa folkeskule og helst ein 6 månaders framhaldskule eller ungdomskule. Krava vert fastsette i reglement.

I den 2-årige lærarskulen kan det takast opp elevar som har teki eksamen artium eller har eksamen frå Noregs landbrukshøgskule etter skipnaden av 18 juli 1919, i baa høve med godt vitnemål.

§ 4. Ynskjer einkvan å verta oppteken som elev i 2 klasse i den 5-årige eller den 4-årige lærarskulen, må han (ho) gjera greie for at han (ho) har dei kunnskapane og den dugleiken som er målet for opplæringa i 1 klasse.

Lærarar med fullstendig utdanning etter den tidlegare skipnaden kan verta opptekne i 3 eller 4 klasse av den 4-årige lærarskulen. Studentar med lærarprøve etter den tidlegare skipnaden kan verta opptekne i 2 klasse i den 2-årige lærarskulen.

Med samtykke frå Overstyret kan rektor i skuleråd gjeva hospiterande elevar høve til å vera med i opplæringa på lærarskulen i alle eller nokre fag.

Faga.

§ 5. Den 5-årige og den 4-årige lærarskulen gjev opplæring i fylgjande fag: Kristendomskunnskap, norsk, tysk, soge og samfunnslære, geografi, naturkunnskap, rekning og matematikk, pedagogikk, praktisk lærargjerning, song, musikk, teikning, skriving, handarbeid, kroppsøving, hagestell, skogplanting og bibliotekstell. For dei kvinnelege elevane kan det

gjevast opplæring i husstell. I den 5-årige lærarskulen vert 17 sept. det dessutan gjevi opplæring i engelsk og fransk.

I den 2-årige lærarskulen på den vanlege lina vert det gjevi opplæring i fylgjande fag: Kristendomskunnskap, norsk, samfunnslære, naturkunnskap, rekning, pedagogikk, praktisk lærargjerning, song, musikk, teikning, skriving, handarbeid, kroppsoving, hagestell, skogplanting og bibliotekstell. For dei kvinnelege elevane kan det gjevast opplæring i husstell.

På tysklina vert det undervist i dei same faga som på den vanlege lina i den 2-årige lærarskulen med unnatak av skriving, musikk og husstell. Dessutan vert det gjevi vidaregåande opplæring i tysk og under praktisk lærargjerning serskilde undervisningsøvingar for den fyrste opplæring i dette faget.

Når det vert løyvt pengar til det, kan Lærarskulerådet setja i gang opplæring i tysk for dei som har teki lærareksamen og som syner ved opptakingsprøve at dei har dei kunnskapane i tysk som krevst til eksamen artium. Opplæringa skal føra elevane fram til same mål som er nemnt for tysk på tysklina. Avgangsprøva er den same som for tysk på tysklina.

Nærmare føresegner om opplæringa og opptakingsprøva vert fastsette i reglement gjevi av Overstyret.

§ 6. Elevar som ikkje står i statskyrkja, kan krevja å verta heilt eller delvis fritekne for opplæring i kristendoms-kunnskap. I så fall er dei ikkje med i opplæringsøvingar i kristendoms-kunnskap i øvingskulen. Men Overstyret kan gjeva elevar som høyrer til dissentersamfunn løyve til å vera med i dei nemnde øvingane, dersom vedkomande samfunn lærer det same som statskyrkja.

Elevar med kroppsslyte, som ikkje er til hinder for lærar-gjerninga, kan heilt eller delvis sleppa opplæringa i handarbeid, teikning og kroppsoving.

Elevar som heilt vantar musikalsk givnad, kan sleppa opplæringa i song og musikk i dei to øvste klassane.

Elevar som prøvar at dei på annan måte har nått målet for opplæringa i eit fag, kan sleppa å vera med i timane i dette faget.

Oppflyttingsprøva.

§ 7. Ved slutten av det fyrste skuleåret vert det haldi ei oppflyttingsprøve. På grunnlag av denne prøva og av det kjennskapet skulen elles har fått til elevane, tek rektor avgjersle i skuleråd om elevane er så mogne og har den dugleiken i dei elementære faga at dei kan halda fram med lærar-utdanninga og om dei elles har føresetnad for det. I den 5-årige lærarskulen kan den endelege avgjersla utsetjast til etter 2 skuleåret.

Fast elev ved ein lærarskule har rett til å gå 2 år i kvar klasse.

17 sept. Har ein elev synt låk framferd i eller utanfor lærarskulen, kan Overstyret visa han bort frå skulen etter framlegg frå rektor i skuleråd, og han kan ikkje verta elev ved nokon lærarskule eller få vera med i lærarprøva utan løyve frå Overstyret. Lærarskulerådet skal få melding om ei slik bortvising.

Målet for opplæringa.

§ 8. Målet for opplæringa i lærarskulen vert fastsett i undervisningsplan gjeven av Overstyret.

Nærmare skipnad av lærarskulen.

§ 10. Overstyret gjev nærmare føresegner om skipnaden og verksemda til lærarskulen og serleg om

- a. undervisningsplanen,
- b. orden og disiplin,
- c. opptaking av hospitantar og av elevar med utdanning etter den gamle ordninga (§ 4).

§ 11. Styraren av ein lærarskule heiter rektor. Dei andre faste lærarane vert kalla lektorar eler lærarar.

Ministerpresidenten nemner ut rektorar og lektorar. Overstyret tilset lærarane med 3 månaders oppseiing.

Rektor og lektorar må ha embetseksamen. Det kan gjerast unnatak frå kravet om embetseksamen i serlege høve. Fast lærar ved ein lærarskule pliktar, når Overstyret krev det, å gå over i tilsvarende stilling ved ein annan lærarskule på ubrigda lønsvilkår, dersom det vert vedteki at den lærarskulen han gjorde teneste ved, skal leggjast ned eller omskipast.

I alle dei stillangene som er nemnde her, kan det tilsetjast så vel kvinner som menn.

Overstyret set til timelærarar og lærarar ved øvingskulen, alle med ei oppseiingstid på 3 månader. Rektor tek ut vikarar for ei tid på opp til ein månad. Overstyret set til vikarar for lengre tid.

Ved kvar lærarskule skal det vera ein skulelækjar. Overstyret tilset skulelækjaren med 3 månaders oppseiingstid og arbeider ut instruks for han.

Syner ein lærar uhøveleg framferd, kan Overstyret straks taka han bort frå skulen, til det er avgjort om han skal suspenderast eller få avskil. Han får ha løna si til saka er avgjord.

§ 14. Lærarane i dei fulle postane og dei faste timelærarane ved ein lærarskule er skuleråd med rektor som formann. Formannen kan kalla inn dei andre lærarane til å møta i skulerådet, når han finn det formålstenleg. Formannen tek avgjerd i sakene etter å ha høyrte meininga til dei andre i skulerådet. Det skal ikkje røystast.

Rektor skal i skulerådet avgjere saker om:

17 sept.

1. Tilgjenge til opptakingsprøva for den 5-årige og 4-årige skulen, og koma med framlegg om opptaking i den 5-årige, 4-årige og 2-årige skulen og om opptaking av elevvar med eksamen etter den gamle ordning (§§ 2, 3 og 4).
 2. Dispensasjon frå alderskrava ved opptaking av elevvar (§ 2).
 3. Opptaking av hospitantar (§ 4).
 4. Oppflytting.
 5. Fritaking for einskilde fag i samhøve med § 6.
 6. Framferda til elevane.
 7. Bortvising av elevvar etter § 7.
 8. Innkjøp til skuleboksamlinga og dei andre samlingane.
- § 16. Kyrkje- og undervisningsdepartementet er overstyret for lærarskulane.

Om Overstyret så fastset, skal overtilsynet for folkeskulen ha det næraste tilsynet med lærarskulane.

§ 16 a. Eksamen frå 5-årig lærarskule gjev same rett som eksamen artium frå den nyspråklege lina eller reallina.

Oslo 17 september 1942.

Quisling.

Ministerpresident.

R. Skancke.

R. J. Fuglesang.

Ministerpresidentens beslutning.

17 sept.

Sjefen for Finans- og tolldepartementet gis herved be-
myndigelse til inntil videre å utøve den i tolltariffens
innledende bestemmelser § 2 hjemlede adgang til å tilstå toll-
frihet ved spesiell bevilling eller tillatelse.

Oslo 17 september 1942.

Quisling.

Ministerpresident.

Prytz.

R. J. Fuglesang.

Forordning. (Forsyningsdepartementet.)

17 sept.

Om utlevering av poteter som transpor-
teres som stykkgoods med jernbanen.

I medhold av midlertidig lov av 19 mars 1942 nr. 8 om
sikring av landets forsyning med livsfornødenheter og andre
varer og i forståelse med sjefen for Arbeidsdepartementet
bestemmes:

§ 1. Når det er nødvendig for å få avviklet transporten
av poteter til Stor-Oslo kan Norges statsbaner og Transport-

17 sept. formidlingsentralen for Stor-Oslo utlevere stykkgodsforsendelser av poteter til annen mottaker enn den potetene er adressert til.

Norges statsbaner og Transportformidlingsentralen plikter dog å sørge for at enhver adressat får så stort kvantum poteter som er adressert til ham.

§ 2. Ved forsendelse av poteter som stykkgods med jernbane til adressat i Stor-Oslo skal godset også være merket med avsenderens navn og adresse.

§ 3. Den som har kjøpt poteter fra en produsent skal foreta fullt oppgjør med denne selv om kjøperen har fått utlevert poteter fra en annen produsent.

§ 4. Reklamasjon over poteter som er utlevert til annen mottaker enn adressaten skal foruten til avsenderen også sendes til Transportformidlingsentralen.

§ 5. Forordningen trer i kraft straks.

Oslo 17 september 1942.

E. Blehr.

18 sept. **Skrivelse fra Sosialdepartementet.**

Med hjemmel i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrom av 25 mai 1917 nr. 2 § 8, jfr. § 1 og § 2, jfr. lov av 12 juni 1920 nr. 1, fastsetter departementet at Vardal herred, Opland fylke, skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler og av ledige leiligheter til beboelse eller annen bruk innen herredets grenser.

Vedtaket trer i kraft i dag.

18 sept. **Skrivelse fra Sosialdepartementet.**

Med hjemmel i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrom av 25 mai 1917 nr. 2 § 8, jfr. § 1 og § 2, jfr. lov av 12 juni 1920 nr. 1, fastsetter departementet at Lardal herred, Vestfold fylke, skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler og av ledige leiligheter til beboelse eller annen bruk innen herredets grenser.

Vedtaket trer i kraft i dag.

25 sept. **Skrivelse fra Sosialdepartementet.**

Herved stadfestes det vedtak som ordføreren i Lesja herred, Opland fylke, har gjort 25 august 1942 om endring i § 1 i lukningsvedtekten for utsalgsteder i Lesja.

§ 1 lyder deretter så:

25 sept.

Utsalgsteder hvor salg av varer foregår skal med de unnatak som er nevnt nedafor holdes lukket fra kl. 19 til kl. 9.

På mandager, onsdager og fredager skal utsalgstedene med de unnatak som følger av bestemmelsen i § 3 holdes åpne fra kl. 9 til kl. 19 og på tirsdager, torsdager og lørdager fra kl. 9 til kl. 17.

Endringen trer i kraft fra og med 12 oktober 1942.

Skriv frå Sosialdepartementet.

25 sept.

Med dette blir det gitt stadfesting på vedtak av ordføreren i Ulstein herad, Møre og Romsdal fylke, 28 august 1942 til vedtekt om gjennomføring av husleigelova i Ulstein, jfr. lov frå 16 juni 1939 § 41.

Vedtekta lyder så:

§ 1. Kap. 7 i husleigelova skal gjelda i Ulstein herred.

§ 2. Lova gjeld ikkje leigeavtalar om einskilde bustadrom med eller utan tilleggsytingar.

Skrivelse fra Innenriksdepartementet.

28 sept.

Herved stadfestes vedtak av ordføreren i Nesodden herred, Akershus fylke, 15 september 1942 om opphevelse av avsnitt D («Forskrifter») i bygningsvedtektene for Nesodden av 26 oktober 1931.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

28 sept.

Herved meddeles at departementet har godkjent de av Lavangen herredsting, Troms fylke, 13 august 1942 fastsatte vedtekter for bruk av § 55 i jordloven overfor innabygdsboende eiere av jordbruk.

Vedtektene lyder så:

§ 1. Finnes jordbruk tilhørende innabygdsboende å være i vanhevd, kan jordstyret etter forut innhentet samtykke av Landbruksdepartementet og overensstemmende med hva derom er bestemt i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål, dens § 55, gi eieren pålegg om å bringe bruket opp i forsvarlig hevd.

Bedømmelsen av hvorvidt vanhevd i lovens forstand kan sies å være til stede må skje under tilbørlig hensyn til jordas beliggenhet og skikkethet for dyrking samt til om brukets drift, sammenliknet med hva det antas å være gjennomsnittet for tilsvarende jord i herredet, må sies å være i vesentlig grad dårlig skjøttet.

§ 2. Vedkommende jordbruk skal på forhånd befares av det samlede jordstyre. Eierne skal gis et passende varsel om

28 sept. befaringen og han har adgang til å være til stede under denne. Før jordstyret utferdiger sitt pålegg, skal han gis anledning til å uttale seg. Deretter blir departementets samtykke å innhente.

§ 3. Før sånt pålegg gis, skal forholdet søkes ordnet i minnelighet ved at jordstyret henstiller til eieren å iverksette de arbeid det mener bør foretas for å bringe jorda i forsvarlig hevd.

Jordstyret skal i pålegget til eieren påpeke manglene ved brukets drift og fassette de arbeid som skal utføres for å bringe jorda i forsvarlig hevd.

§ 4. Til å etterkomme pålegget skal det settes eieren en rimelig frist, hvis lengde blir å avpasse etter arten og omfanget av de arbeid som skal utføres. Så vel under fastsettelsen av disse som av fristen skal det tas tilbørlig hensyn til eierens økonomiske stilling og personlige arbeidsevne.

§ 5. For overtredelse av pålegget fastsetter jordstyret en årlig løpende tvangsmulkt som blir å beregne fra den tid eieren får meddelelse om den og forfaller til betaling hvert år, dog ikke i noe tilfelle før utløpet av den frist som er satt for utførelsen av de pålagte arbeid.

§ 6. Mulkten fastsettes og forkynnes for eieren samtidig med pålegget om arbeidets utførelse. Ved fastsettelsen av dens størrelse skal jordstyret nøkternt prøve alle omstendigheter som kan antas å influere på den. Særlig må hensyn tas til eierens økonomiske evne.

Mulkten må ikke i noe tilfelle overstige kr. 1 000 pr. år. Den inndrives og avsettes overensstemmende med hva derom er bestemt i lovens § 54.

Rettelse.

Side 823. Lov om midlertidig tillegg til straffelovgivningen under den no pågående krig. I § 4 skal det på 3dje linje mellom «21» og «287» rettelig innskytes: «89, n.r. 1» (som etter hva Justisdepartementet opplyser ved en feil var falt ut i det til Lovtidend innsendte manuskript).

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.